Aandoening

Spraakstoornis (dysartrie) bij volwassenen

Dysartrie is een spraakstoornis. Dat betekent dat u problemen heeft met het spreken.

De spraakstoornis is ontstaan door een beschadiging van het zenuwstelsel. Die beschadiging heeft tot gevolg dat sommige spieren niet goed werken. Spieren die u nodig heeft voor het eten en drinken, de ademhaling, de klank van uw stem en de uitspraak.

De beschadiging van het zenuwstelsel kan ontstaan zijn door:

- een beroerte (CVA);
- een ongeval;
- een hersentumor;
- een spierziekte, zoals ALS of MS;
- andere neurologische aandoeningen, zoals de ziekte van Parkinson;
- een infectie die een aangezichtsverlamming veroorzaakt.

Wat zijn de gevolgen van dysartrie?

Door de spraakstoornis kunnen anderen u moeilijk verstaan. Het kan bijvoorbeeld zijn dat u woorden onduidelijk uitspreekt of dat uw stem zacht of hees is. Het is ook mogelijk dat u eentonig spreekt of ‘door neus’ praat (nasaal). Bij veel patiënten met dysartrie zijn aan één kant van het gezicht spieren verlamd. Daardoor is het moeilijk om te kauwen en slikken. Dit geeft de nodige problemen bij eten en drinken. Er kan bijvoorbeeld voedsel achterblijven in uw wangzak. Ook kan er speeksel uit uw mond weglopen.

Onderzoeken

De logopedist onderzoekt bij u de bewegingen van uw mond en de gevoeligheid in en rondom uw mond. Verder bekijkt en beluistert de logopedist uw uitspraak, ademhaling en klank van uw stem. Als het nodig is beoordeelt zij ook het slikken.

Behandelingen

Het doel van de behandeling is om ervoor te zorgen dat u beter te verstaan bent. U leert zo goed mogelijk gebruik te maken van uw eigen mogelijkheden.

De logopedist besteedt aandacht aan:

- uw lichaamshouding;
- de bewegingen van uw mond. Dit is belangrijk bij het eten, drinken en spreken;
- uw uitspraak;
- uw ademhaling;

- de klank van uw stem.

Niet alleen uzelf, maar ook de mensen in uw directe omgeving krijgen adviezen.

Welke tips zijn er voor uzelf?

Het belangrijkste op dit moment is dat de omgeving u zo goed mogelijk verstaat. Wilt u iets zeggen? Zorg dan altijd dat u alle aandacht geeft aan het spreken. De volgende tips kunnen daarbij helpen:

- spreek langzaam;
- spreek in korte zinnen of steekwoorden;
- probeer de woorden zo nauwkeurig mogelijk en zo duidelijk mogelijk uit te spreken. Overdrijf voor uw gevoel de uitspraak;
- leg voldoende pauzes in een zin;
- zorg dat er oogcontact is met de persoon tegen wie u spreekt;
- ga dicht bij de luisteraar staan of zitten;
- verander niet te snel van onderwerp;
- u kunt ook gebaren gebruiken bij het spreken;
- probeer woord voor woord te spreken, als het spreken moeilijk gaat. Bijvoorbeeld ik / ben / moe);
- probeer de boodschap op te schrijven als anderen u heel slecht verstaan.

Welke tips zijn er voor mensen in uw naaste omgeving?

- zorg voor een rustige omgeving. Zet de radio en televisie uit tijdens het spreken;
- wees eerlijk. Vraag de patiënt te herhalen als u de boodschap niet heeft verstaan;
- bevestig. Zeg de patiënt wat u denkt te hebben verstaan, bijvoorbeeld ‘Ik denk dat je bedoelt’;
- geef de patiënt genoeg tijd om te antwoorden op uw vraag;
- onderbreek de patiënt niet;
- ga niet luider of op een kinderlijke manier spreken, de patiënt kan u goed verstaan;
- zorg voor oogcontact maar kijk ook naar de bewegingen van de mond, dit helpt te begrijpen wat de patiënt zegt;
- als er veel bezoek is, zorg dan dat de patiënt bij het gesprek betrokken wordt. Praat niet over zijn/ haar hoofd heen.

Poliklinieken en afdelingen

Logopedie

De afdeling logopedie werkt op vrijwel alle afdelingen van het Jeroen Bosch Ziekenhuis.

http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/logopedie

Code PMD-087

Copyright 2026 Jeroen Bosch Ziekenhuis